

Rent bord for år 2000

Blir århundreskiftet noe mer enn en dato og et stort party? De neste 10–11 månedene har vi tid til å tenke gjennom hva vi vil og hva vi helst ikke vil ta med oss inn et nytt årtusen. Noen har stemt seg allerede:

Jubilee 2000 heter en kampanje som vokser raskt verden rundt. Dens mål er å slette ubetalbar u-landsgjeld og hindre at verdens fattigste må slepe denne børen med seg inn i neste århundre. Kampanjen har satt titusener i bevegelse verden rundt. Den norske regjering støtter den. I slutten av januar kom en gladmelding: Den tyske regjering, hittil en bremsekloss, går inn for gjelds-lette.

Pave Johannes Paul II vil at den katolske kirken skal gjøre opp for urett begått gjennom de to første årtusen av sin historie. En nylig utkommet bok, *En pave ber om tilgivelse*, gir 92 eksempler på at paven erkjenner kirkens skyld, fra korstogene til inkvisisjonen, fra lefling med diktaturer til diskriminering av andre trosfunn og religioner. (Se innlegg på side 3.)

I Storbritania har en kampanje fått navnet *Clean Slate* (ren tavle, rent bord). Den utfordrer hver eneste brite til å ta ett konkret skritt i sitt eget liv, å gjøre opp et fiendskap eller rydde opp i snusk, før århundret klinger ut.

Forfatteren Jan Kjærstad hevdet at «onkel Skrues forbannelse hviler over Norge: Man vasser i gull, men stenger seg inne i ensomhet.» Anvendt på en selv, kan søkelyset fra absolutt ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet vise oss hvor forandringene må komme.

To bevegelser peker mot en bedre fremtid: Å åpne hjertet for mennesket ved siden av oss, og for verdenssamfunnet som vokser frem omkring oss.

JJW

«På jobben føler jeg det som om jeg bruker 99 % av min energi på å løpe gjennom tett skog. Å komme til Caux var som å bruke den ene prosenten jeg har igjen til å klatre opp i et tre for å bli klar over om jeg løper i riktig retning.» Slik beskriver en deltaker betydningen av et Caux-opphold i fjor. I sommer åpner Caux 10. juli og avsluttes 22. august. Som vanlig er forskjellige perioder viet bestemte samfunnsområder eller tema:

10. – 16. juli «Å gjøre rent bord»

For alle aldersgrupper og kulturbakgrunner. En tid til personlig ettertanke. Hva det betyr å gjøre rent bord for at nye idéer og skapende initiativ kan slippe til.

19. – 24. juli «Globalt – og menneskelig»

Folk fra næringslivet tar opp neste århundres utfordringer, bl.a. massemedienes ansvar, internasjonal forretningsetikk, arbeidsløshet, forholdet mellom Vesten og de nye markedsøkonomiene.

30. juli – 5. august «Håp i byene»

Ikke minst fra det myldrende liv i Vestens byer møtes folk med forskjellig sosial status, etnisk bakgrunn, religion og politisk oppfatning. Spørsmål om vold, sosial rettferdighet, bygging av nettverk, og prosessen fra personlig endring til samfunnsendring står i fokus. Det blir sterk deltakelse fra USA.

8. august – 15. august «Forsoning på dagsordenen»

Grupper fra konfliktområder verden rundt deltar. Hvordan forsterke de fredsskapende initiativ som allerede er på gang? Erfaringsutveksling om tillitskapende arbeid, pålitelighet og utvikling.

17. – 22. august «En samtale om mål og verdier for det 21. århundre»

Kampen mot korrupsjon og forurensning både på det åndelige og materielle plan. Basis-verdier for samlivet i familier, på jobben og på tvers av kultur- og religionsforskjeller.

Caux-senteret, som ligger ca. 1000 meter over havet, har 450 sengeplasser. Et særlig trekk ved konferansene er at alle innbys til å delta i små samfunn på 10–20 mennesker. I disse gruppene kan spørsmål fra møter, foredrag eller teaterforestillinger diskuteres uformelt. Disse gruppene er også med på å bære arbeidet i det store huset – som matlaging, servering, oppvask eller romstell. Det er enda en måte å lære hverandre å kjenne på.

Hovedtemaet for alle sommerens konferanser er «Å gjøre rent bord - en løfterik begynnelse.» I innbydelsen heter det bl.a.: «Et nytt århundre kan stimulere til en gjennomgang av hensikten med livet og retningen for utviklingen. Om noe virkelig skal bli nytt, avhenger av hver enkelt av oss. Oppgjør og tilgivelse er mulig. Ånden kan hjelpe oss til å gjøre rent bord.»

Påmelding gjennom MRA's kontor i Oslo.

Håp fra Bosnia

Byen Banja Luka har ofte vært i overskriftene på redselsmeldinger fra krigen i Bosnia. Ett av husene som nettopp er gjenoppbygget etter beskytingen i -95, tilhører de katolske Novi-Nazaret søstrene. Mot slutten av fjoråret fant en håpefull begivenhet sted i huset: Ca 60 representanter for Bosnias tre religiøse hovedgrupper - ortodokse, katolske og muslimske - kom sammen til et weekend-seminar for første gang etter krigen. Arrangører var Moralsk Opprustning og den katolske Cursillo-bevegelsen. Innblydelsen het det: «For å helbrede sårene i våre familier og nabolag må vi bygge på innspirasjonen fra våre religioner».

Lidelsen hadde gjort menneskene åpne for en ny begynnelse. «Det var ingen bebreidelser, ei heller lettvinte oppskrifter fra våre utenlandske gjester på hvordan vi skulle løse våre problemer,» kommenterte en katolsk prest. «Alle ble oppmuntret til å gå i seg selv og be om Guds hjelp til å finne neste skritt.»

Imam og prest

Muslimene er nå en minoritet i denne delen av Bosnia. De var representert ved imamen av Bosanska Gradiska. «Jeg har følt meg hjemme her fordi jeg har truffet mennesker med oppriktige motiver og rene sjeler. Det er slik våre folkegrupper er ment til å leve sammen,» sa imamen.

I løpet av weekenden ble en film vist om den franske motstandslederen og politiker Irene Laure og hennes arbeid for å skape forsoning mellom Frankrike og Tyskland etter krigen. Pater Andrija fra Cursillo bevegelsen tok opp forsoning og tilgivelse som sentrale spørsmål for Bosnia i dag: «Når man tilgir kan frykten melde seg for at urett og ondskap ikke skal få sin straff. Forsoningsprosessen kan ta tid fordi begge sider må innse sin skyld. Men tilgivelse kan påskynde prosessen og gi meg frihet til å elske nå. Vi begynner å forstå et de som har gjort urett selv er blant urettens ofre. Vi taper ikke noe, men mottar en gave når vi tilgir.»

Fra høyre Osman Jama Ali, Yusuf Al-Azahri og Ahmen Hussien Egal i Caux.

Somalia-besøk i Oslo:

Bidra til å gjenoppbygge tillit

Som Moralsk Opprustnings gjester kommer to viktige skikkelser i somaliernes kamp for sitt lands gjenreisning til Oslo 15. – 19. februar. De er dr. Yusuf Omar Al-Azahri, Somalias tidligere ambassadør i USA og Nigeria, og Osman Jama Ali, tidligere fiskeri- og sjøfartsminister i Siad Barres regjering i 70-årene. I dag bor de begge i eksil, Al-Ahzari i Addis Abeba og Jama Ali i London. De er del av et internasjonalt nettverk av somaliere som arbeider for forsoning mellom de fiendtlige klanene som styrtet landet ut i borgerkrig.

Al-Azahri satt seks år i enecelle i Barres regjeringstid, ble utsatt for nesten daglig fysisk og psykisk tortur og totalt avskåret fra omverdenen. Jama Ali satt i Barres regjering, men hoppet av før Barre ble tvunget til å trekke seg. Grunnen til at de i dag arbeider sammen er en forvandlingsprosess de begge har gjennomgått.

Al-Azahri var i sin enecelle på dødens terskel da han i sin ytterste nød begynte å be til Gud. Han husker ikke hvor lenge bønnene varte, men han vet at den frigjorde ham fra hatet. «Det gikk opp for meg at jeg selv var ansvarlig på grunn av mine tidligere handlinger,» sa han. I de siste årene har han vært en av de bærende krefter under MRA's årlige konferanser i Caux, Sveits.

Også Osman Ali deltok på en av disse konferansene. På et møte hvor afrikaner-

ne var samlet sa han: «Jeg er en av dem som bærer ansvar for borgerkrigen. Jeg trodde det var bra når jeg som minister ga poster og fordeler til folk fra min egen klan. I virkeligheten var det nepotisme og korrupsjon. Du ser følgene i dagens Somalia. Jeg har kjent MRA i noen år allerede, men det er først nå jeg forstår hva det innebærer: Å rette søkelyset fra absolutte moralnormer mot mitt eget liv og forholdet til andre. Jeg har bestemt meg til å leve slik at disse normene, absolutt ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet, kan bidra til å rense vårt folk, fra grasrota og opp. På den måten kan jeg bidra til å gjenoppbygge tilliten mellom somaliere imellom.»

I Oslo kommer de til å treffe mange av sine egne landsmenn, representanter for norske myndigheter og tale til et møte i Sophus Lies gate 5, MRA's hus i Oslo. De to besøker også Stockholm.

Polsk – tysk forbrødring

60 polakker og tyskere møttes fire dager i Krzyzowa (tidligere det tyske Kreisau) i oktober. Det var første gang polske og tyske MRA-grupper sto for et felles arrangement. Tema var «Legge fortiden – forme fremtiden». Blant deltakerne var den polske regjeringens planleggingsminister.

Ekte dialog krever mot

Av Louis Schweitzer

Louis Schweitzer var inntil -96 sekretær for Forbundet av franske protestantiske kirker, nå dosent i økumenikk ved det Katolske Institut i Paris. Følgende er utdrag av et innlegg om dialogens vesen som Schweitzer holdt i Caux sommeren -98.

Itte år har jeg vært engasjert i økumenisk og tverr-religiøs dialog, ikke minst med muslimer og buddhister. Styrkeforholdet mellom deltakerne i en dialog er ikke likt. Noen tilhører flertallet, de etablerte, de som i grunnen ikke har så stort behov for dialogen. På den andre siden er mindretallet, som er mere sårbare og oppfatter samtalen som utrolig viktig. Særlig flertallet må holde seg dette for øyet. La meg sitere fra bibelen, selv om den også finnes i de fleste store religioner: «Gjør mot andre som du vil at de skal gjøre mot deg.» La oss alltid holde dette i tankene når vi er den sterkere part.

Forskjellige faser følger på hverandre i en dialog. Vi er ofte redde for den første: Den gir spenning, konfrontasjon, gjensidige bebreidelser. Spenningen har gyldig grunn: Vi vil holde fast på det vi holder for sant; vi frykter den annen; vi føler behov for å beskytte oss.

Men denne første fasen er uomgjengelig nødvendig.

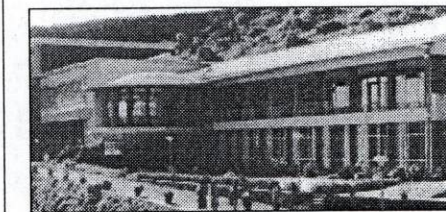
Fase to er den høflige, snille dialogen. Vi oppdager og begynner å sette pris på, ja kanskje til og med å få en viss beundring for den annen part. Det opprettes «gode diplomatiske forbindelser». Men vi må ikke stoppe der. Det er som i en familie: Alt kan synes bra på overflaten, men i virkeligheten unngår man spørsmål som kan utløse sinne og konflikt. Politikk og religion diskuteres ikke. Det er en bevisst fred mens problemene ligger der som en tidsinnstilt bombe.

Først tredje fase leder til virkelig dialog. Denne fasen trenger mye tid og forutsetter at det bygges vennskap mellom individer. Først da kan de virkelig vanskelige tingene komme på bordet, ting som sårer den annen eller sårer en selv. Fordi det består gjensidig tillit, er det mulig å bringe dem frem. Vi kan begynne å se oss selv som den andre ser oss. Begge sider kan begynne å forvandles og bevege seg mot noe nytt: En utdyping av hva vi selv er.

Sann dialog er ikke religiøst diplomati. Det kan riktignok også være nødvendig på et visst nivå. Virkelig dialog er in-

gen religiøs turisme, hvor du blander sammen er porsjon kristendom, en klype sufisme, en teskje buddhisme og litt krydder fra hinduismen. Ekte dialog er møtet mellom to mennesker med deres virkelige tro, deres virkelige overbevisninger, deres virkelige sår. Den er vanskelig og trenger mot. Men kjærligheten selv er ikke uten vanskeligheter. Du kan si at vi etterlikner Gud som elsker oss også når vi ikke er lette å elske, og fortsetter å gjøre det når vi skuffer ham.

En slik dialog hjelper oss til å forstå hvem vi virkelig er, og bli hvem vi virkelig er. Verden blir kanskje ikke annerledes om vi går inn i dialogen med venner eller naboer fra andre samfunn. Men for den lille flekken på jorden hvor vi befinner oss, forandrer det ganske meget. Og her i Caux kommer vi fra mange flekker utover kloden.

Fra Asia Plateau i Panchgani, India

Asiatisk ungdom til aksjon

I Panchgani, India, møttes unge fra Stillehavsregionen til det 8. i en serie av seminarer som har funnet sted i forskjellige asiatiske land. De var sammen i syv dager, og planla bl.a. en 12 måneders kampanje med deltakelse av 25 unge. Den begynner i september 2000 med seks måneder i India, etterfulgt av seks måneder i andre asiatiske land. I prosjektbeskrivelsen heter det bl.a.: «Etter musikalen *Song of Asia* har det ikke vært noe internasjonalt program hvor unge kunne arbeide sammen lenge nok (ett år eller mer) for å gi lederskap i MRA-sammenheng. Med Asias voksende betydning, ser vi behovet for trenete folk som kan møte utfordringene.»

Paven og tusenårsskiftet

En av Ny Verdens lesere er Nils Gøsta Ekman, tidligere redaktør for det religiøse stoffet i den svenske storavisen Svenska Dagbladet. Han sender oss følgende kommentar om pave Johannes Paul II's overbevisninger og håp i forbindelse med tusenårsskiftet.

I boken *Over Håpets Terskel* betegner pave Johannes Paul Mahatma Gandhi som «på sin måte dypt evangelisk». Bibelens nye testamente var ikke bare en fullbyrdelse av bibelens gamle testamente, men også av de andre verdensreligionenes budskap og «gamle testamente».

Som et første skritt mot en global åndelig forsoning og forening, har paven arbeidet for en gjenforening mellom den romersk-katolske og den ortodokse kristenhet, samt en videre tilnærming til den protestantiske. I 1987 inviterte han deltakere fra alle de store religionene til Assisi for å be sammen for fred. Disse bønnemøtene har siden fortsatt forskjellige steder. *Pavens drøm er i år 2000 å dra på en valfart til Jerusalem og Sinai sammen med jødiske og muslimske troende.*

Hvis pavens fremtidsvisjoner skal bli virkelighet, trengs det møtesteder hvor sannhetssøkende og ansvarlige mennesker kan møtes til åpen dialog. Et slikt møtested har allerede vært i virksomhet de siste 50 årene, inspirert av en annen av vårt århundres profetiske skikkelser: Frank Buchman. Blant deltakere i verdenskonferansene i Caux i Sveits har det vært mange av vår tids åndelige ledere og statsmenn men først og fremst alminnelige mennesker som vil virke for forsoning og fred i verden.

Ett av båndene mellom den katolske kirken under Johannes Paul II og møtestedet i Caux har vært den østerrikske kardinalen Franz König. Kardinalen har ofte vært i Caux, og var den første som foreslo at hans venn Karol Wojtyla skulle velges til pave i 1978. Paven bruker nå – på terskelen til det tredje årtusen – sine ytterste krefter til å gi sin visjon om verdens evangelisering videre til en ny generasjon. Også fremtidsarven etter Frank Buchman ligger nå i hendene, og i hjertene, til en ung tredje generasjon.

Religion er ofte olje til flammene i konflikter som vi ser i Nord-Irland og Midt-østen. Samtidig inneholder alle religioner budskap om fred og forsoning. Derfor er det viktig at vi begynner med oss selv. Vi bør erstatte fremmedfrykt og vold med god vilje, enten vi er kristne, muslimer eller human-etikere. Klarer vi det ikke, vil generasjonen som kommer etter oss om noen år si at vi sviktet. Det er derfor viktig at kristne og muslimer møtes ansikt til ansikt, som menneske og medmenneske og ufarliggjør hverandre. Slik kan vi forebygge fremmedfrykten.

*Biskop Gunnar Stålsett
i Vårt Land, 16/12-98*

Jeg tror på Gud. Jeg har aldri hatt behov for et bevis, men har et naturlig ærbødig forhold til skaperverket. Jeg tror Gud er generøs og romslig, langt mer romslig enn mange av sine tilhengere. Og jeg tror han har humor. Jeg tror Gud ler av mennesker når det legger planer.

Over sengen har jeg et kors. Det er mer enn en skulptur. Jeg skal ikke si at jeg forstår det, eller at jeg tenker mye over det, men det er der. Som en naturlig, og sannsynligvis nødvendig, del av mitt liv. Trenger jeg å vite mer?

*Per Edgar Kokkvold,
Generalsekretær i Norges Presseforbund,
Vårt Land, 18/7-98*

«Håp i byene»

Ledere av den MRA-inspirerte «Håp i byene»-kampanjen fra 12 amerikanske byer møttes til et fire-dagers trenings- og koordineringsmøte i november i Richmond, Virginia. Blant dem var den første afrikansk-amerikanske formannen i USA's juristforening og Richmonds hvite ordfører, som nylig ble valgt til posten av et svart flertall i bystyret. I perioden februar-mars finner liknende møter sted i alle disse byene.

Jean-Marc Duckert in memoriam

I begynnelsen av desember døde Jean-Marc Duckert 47 år gammel etter en lang og smertefull kamp mot kreft. Jean-Marc var sveitsisk. Med hans svenske kone Eva og sønnen Daniel bodde de i Göteborg før de flyttet til Frankrike for ca. syv år siden. Jean-Marc var utrettelig og selvpoppofrende når det gjaldt å gi videre hans dype samfunnsansvar og kristne forpliktelse. I månedsvis var han borte fra dem han elsket mest for å reise med unge skandinaver til MRA-kurs i andre land. Han var også en bærende kraft i den nordiske ungdomsrevyen *Hvem narres*, som ble vist over hele Norden i 1987/88.

Jean-Marc hadde mye vondt etter at kreften ble oppdaget våren 1998. 15 år tidligere hadde han skrevet i en artikkel: «Selv om jeg er kristen, har jeg ofte sett på smerte og fristelser som byrder en må

bære gjennom livet. I virkeligheten stiller de meg overfor et valg: De kan gjøre meg liten og selvopptatt, eller de kan hjelpe meg til å vokse. De kan gjøre meg bitter eller styrke kjærligheten.

Det viktigste er ikke å unngå lidelse eller fristelser, men å seire over dem. Et seierrikt liv er et helhjertet liv: «Denne ene tingen lever jeg for.» Fienden er alt som avleder fra denne helhjertetheten. Fristelser er en slik type avledning, og jeg har ofte forbannet dem. I det siste har jeg forandret syn. De er som det røde lyset på bilens instrumentpanel som advarer meg om at batteriet tømmes. Jeg lærer å si: Takk, Gud, for denne advarselen. Åpenbart er min kontakt med deg ikke i orden. Her er jeg. Rens meg, bruk meg.

Min kone har vært syk lenge. Gjennom en lang tids kamp og opprør lærte vi etter hvert å bli takknemlige - ikke fordi den dypen, men for den dype tørsten etter Gud som den bragte med seg. Livet blir rikt når du oppdager at det som truer deg kan gjøres til en kraftkilde, som i judo hvor angriperens styrke brukes til å felle ham. Lidelse og fristelse kan lede til takknemlighet og seier.»

Ca. en måned før han døde besøkte jeg Jean-Marc på sykehuset litt utenfor Paris. Da jeg fortalte litt nytt om hans norske venner, fyltes hans øyne plutselig av tårer. «Jeg skulle helst sette meg i en bil og kjøre rett opp for å besøke dem,» utbrøt han. Han var en trofast helhjertet og klok venn. Vi lyser fred over Jean-Marcs minne, og våre tanker går til Eva og Daniel som må greie seg uten ham.

Jens Jonathan Wilhelmsen

Ny bok i Russland

Den vakre salen i Marina Svetajevamuseet i Moskva var full av mennesker, de fleste med det felles at de hadde vært i Caux en eller flere ganger. De var der for å høre Annejet Campbell, heltidsarbeider i MRA, presentere den russiske oversettelsen av sine to bøker «Hør på barna» og «Hør for en gangs skyld».

Bøkene inneholder beretninger fra familier som ærlig forteller deres erfaringer når det gjelder barneoppdragelse, alkohol, narkotika, skilsmisse, å være aleneforeldre etc.

Presentasjonen ble oversatt av professor Bella Gribkova fra Niizhny Novgorod, som også hadde stått for oversettelsen av bøkene. Utgiver er forlaget til det ortodokse St. Andrews College i Moskva.

NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.

UTGIVER: Moralsk Opprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo

Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Bankkonto-nummer: 0804.5125794 - 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.